

Työ- ja elinkeinoministeriölle 7.1.2016

Lausunto luonnokseen valtioneuvoston asetukseksi liittyen uusiutuvan energian ja uuden energiateknologian investointitukeen - TEM/2276/03.01.02/2015

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto asetusluonnokseen investointituesta.

Yleistä

Teknologioteollisuuden alaisuudessa toimiva sähköisen liikenteen toimialaryhmä edustaa laajasti sähköisen liikenteen toimijoita kuten energia- ja latausinfrastruktuuriteollisuutta, sähköajoneuvo- ja komponenttiteollisuutta sekä ICT-alan teollisuutta. Toimialaryhmässä on jäsenenä yhteensä noin 50 yritystä ja yhteisöä.

Toimialaryhmä suhtautuu asetukseen myönteisesti, mutta katsoo, että asetuksen ehtojen määrittelyssä ja investointituen kattavuudessa ei ole riittävästi huomioitu sähköisen liikenteen (eikä muidenkaan vaihtoehtoisten teknologioiden) investointien erilaista luonnetta verrattuna biopolttoaineiden tuotannollisiin investointeihin. Asetuksen tulisikin huomioida vaihtoehtoja teknologianeutraalisti. Hallitusohjelman toimintasuunnitelmassa (Hallituksen julkaisusarja 13/2015) biotalous ja puhtaat ratkaisut -painopisteen alla mainitaan, että biopolttoaineiden lisäksi myös sähköautoteknologian käyttöä on edistettävä.

Hallitusohjelmassa on asetettu tavoitteeksi nostaa liikenteen uusiutuvien polttoaineiden osuus vuoteen 2030 mennessä 40 prosenttiin. Lisäksi tavoitteena on puolittaa tuontiöljyn käyttö kotimaan tarpeisiin 2020-luvun aikana. Tuontiöljyn käytön puolittaminen ei toteudu ilman merkittävää liikenteen sähköistämistä.

Lausunto

Asetusehdotuksen mukaan investointitukea voitaisiin myöntää sellaiseen yrityksen, kunnan tai muun yhteisön käyttöomaisuuteen kohdistuvaan investointiin, jonka hyväksyttävät kustannukset ylittävät 5 milj. euroa ja joka koskee liikenteen kehittyneiden biopolttoaineiden tuotantoa tai uuden energiateknologian kokeiluhanketta. Uuden energiateknologian kokeiluhankkeen tulisi edistää sähkön- tai lämmön tai niiden yhteistuotantoa uusiutuvalla energialla taikka muun energiateknologian kaupallista käyttöön ottoa. Tukihakemuksia verrattaisiin toisiinsa, ja päätös tuen myöntämisestä perustuisi kokonaisharkintaan.

Sähköautojen käyttöönotto liikenteessä vähentää huomattavasti liikennepolttonesteiden ja samalla tuontiöljyn kotimaista käyttöä. Samanaikaisesti liikenteen sähköistyminen kasvattaa vain vähän sähkön kokonaiskysyntää eikä sähköntuotantoon tarvita älykkään latauksen johdosta tuotannollisia lisäinvestointeja. Hallitusohjelman tavoitetta tukien sähköautoilu lisää merkittävästi uusiutuvan energian, kuten tuuli- ja aurinkovoiman, hyödyntämismahdollisuuksia. Lisäksi sähkö on energiatehokkuudeltaan ylivertaisin ratkaisu liikenteen käyttövoimaksi.

Biopolttoaineiden osalta investointituki kohdistuu harvalukuisten yritysten suurempiin tuotannollisiin investointeihin, mutta sähköisen liikenteen investoinnit hajautuvat lukuisten yritysten pienemmiksi investoinneiksi uuteen energiateknologiaan ja ajoneuvoteknologian käyttöönottoon. Jotta investointituet hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti, niin kokeiluhankkeet tuleekin käsitellä koordinoitusti suuremman yritysjoukon yhteenlaskettuna investointina uuteen energiateknologiaan tai uusiutuvaa energiaa hyödyntävään ajoneuvoteknologiaan. Yritysten, kuntien ja muiden yhteisöjen investoinnit autokannan uudistamiseen tulee huomioida myös energiatuen arvioinnissa, koska ne tukevat uusiutuvan energian ja energiateknologian kaupallista käyttöön ottoa. Aikaisemman energiainvestointituen avulla sähköautokannan kasvu saatiin hyvään alkuun ja investointituen jatkuminen vastaavassa laajuudessa on tässä kehityksen vaiheessa välttämätöntä. Nyt jo noin 1400 yritystä on ilmoittanut halukkuutensa investoida sähköiseen liikenteeseen.

Sähköisen liikenteen merkitys hallitusohjelman tavoitteiden saavuttamisessa on kiistaton ja tulee huomioida annettavan asetuksen myöntämisen yleisissä ehdoissa erillisenä biopolttoaineiden tuotannollisten investointitukien tapaan. Uuden energiateknologian kokeiluhankkeiden hyväksyttäviin kustannuksiin tulisi sisällyttää yritysten, kuntien ja muiden yhteisöjen sähköautohankintoihin liittyvät kustannukset, julkisen ja puolijulkisen latausinfrastruktuurin rakentamiseen liittyvät kustannukset sekä julkisen liikenteen sähköistämiseen liittyvät kustannukset niin latausasema- kuin ajoneuvoinvestointien osalta. Yritysten käyttömaisuusinvestoinnit sähköisen liikenteen palvelutarjonnan kaupallistamiseksi myös kotitalouksille olisi hyväksyttävä tuen piiriin.

Tukihakemuksia vertailtaessa ja arvioitaessa tulee huomioida myös vahva eurooppalainen ja globaali suuntaus liikenteen sähköistymiseen. Suomi ei voi jäädä enää jälkeen tässä kehityksessä. Suomalaisilla yrityksillä on vahvaa osaamista liikenteen sähköistämässä ja investointituen myötä kotimarkkinoiden kasvu tukee yritysten pyrkimyksiä voimakkaasti kasvaville vientimarkkinoille.

Heikki Karsimus
Asiantuntija
Toimialaverkostot, Sähköinen liikenne
Teknologiateollisuus ry
040 564 9020
heikki.karsimus@teknologiateollisuus.fi
www.teknologiateollisuus.fi